

Investidura com a doctora *honoris causa* de Wendy Hall

Auditori del campus UOC

Professor Dame Wendy Hall, I will do it in Catalan. Directors, padrins, rectora, vicerectors, vicerector, professors, síndica, amigues i amics.

La distància que separa una ocurrència esbojarrada d'una bona idea pot ser molt subtil. Sovint el seu èxit o fracàs depèn de les condicions donades, ja que aquestes poden determinar si allò que s'intueix en potència esdevé realitat. La creació de la UOC, ara fa 27 anys, va ser una idea feliç perquè va ser una idea puntual.

«La creació de la UOC, ara fa 27 anys, va ser una idea feliç perquè va ser una idea puntual.»

Com sabem, la puntualitat implica arribar en el moment just. No val avançar-se ni endarrerir-se, sinó ser-hi a temps, ser precís. Perquè quan la sincronia entre idea i context es dona, el temps s'accelera i el paradigma canvia. I això és una revolució. En el cas de l'educació *online*, internet —una internet encara a les beceroles— va permetre transformar la relació entre estudiant i professor, va facilitar la superació de barreres de tota mena per accedir a l'educació superior i va convertir en present la formació al llarg de la vida.

Aquesta revolució educativa va beneficiar-se d'unes condicions donades en què, entre d'altres, la nostra nova *honoris causa* va tenir un paper cabdal. Com han glossat a bastament els professors Riera i Megías, la doctora Wendy Hall ha seguit sent puntual i crucial amb una recerca que ha fet avançar les fronteres de la computació i de la intel·ligència artificial, i alhora ha estat present i decisiva en els diferents debats entorn el món digital, tant des del punt de vista tecnològic com des del de les seves repercussions socials. Conscient que si aquestes eines tan poderoses han de canviar el món —i, de fet, l'estan canviant—, paga la pena esforçar-nos perquè el canvi vagi a millor. D'aquí la importància d'**obrir la tecnologia a tothom, de potenciar-ne l'ús en favor de l'equitat i de conjurar-nos per no deixar ningú enrere.**

«La doctora Wendy Hall ha seguit sent puntual i crucial amb una recerca que ha fet avançar les fronteres de la computació i de la

intel·ligència artificial, i alhora ha estat present i decisiva en els diferents debats entorn el món digital, tant des del punt de vista tecnològic com des del de les seves repercussions socials.»

En paraules de la nostra convidada, i cito: "Si no disposes d'una força de treball diversa, hi ha més possibilitats de reproduir biaixos i que no funcioni per a grans sectors de la població".¹ Al fil d'aquesta reflexió de la doctora Hall i de la seva trajectòria, m'agradaria reflexionar —encara que sigui breument— sobre tres trets que, al meu parer, caracteritzen i caracteritzaran la bona recerca, que és el mateix que dir la universitat de demà.

En primer lloc, l'assumpció que **la xarxa té un efecte multiplicador del coneixement**. La xarxa entesa com les relacions entre nodes de creació, generació, difusió i intercanvi de coneixement en el sentit més ampli (d'hospitals a universitats, de l'administració i les empreses als professionals). La xarxa entesa com a malla definida per la tecnologia quan aquesta es posa al servei d'una ciència oberta i d'un intercanvi en condicions d'igualtat. I la xarxa entesa com aquell vincle, no sempre visible, però que, com l'efecte papallona, provoca que arran d'unes recerques pioneres, a cavall dels Estats Units i la Gran Bretanya, avui puguem celebrar els 25 anys de la creació dels nostres Estudis d'Informàtica, Multimèdia i Telecomunicació.

«La xarxa entesa com aquell vincle, no sempre visible, però que, com l'efecte papallona, provoca que arran d'unes recerques pioneres, a cavall dels Estats Units i la Gran Bretanya, avui puguem celebrar els 25 anys de la creació dels nostres Estudis d'Informàtica, Multimèdia i Telecomunicació.»

En segon lloc, voldria destacar la necessitat d'aprendre: no per les respostes d'avui, sinó per les preguntes de demà. Com va escriure el filòsof escocès a Alasdair MacIntyre, l'educació s'ha de projectar al futur i s'ha de valorar en funció del seu impacte posterior. Ell ho exemplificava dient que allò rellevant no eren les notes obtingudes, sinó els llibres que aquests graduats llegirien en 5, 10 o 20 anys. Si substituïm els llibres de la citació i els actualitzem per *feines, competències, preguntes, tecnologies*, etc., s'entendrà molt millor.

«La necessitat d'aprendre: no per les respostes d'avui, sinó per les preguntes de demà.»

---

¹ Sarah Dawood, "AI is invisible –that's part of the problem", says Wendy Hall", *The New Statesman*, 14 de juny de 2022, <https://www.newstatesman.com/spotlight/emerging-technologies/2022/06/ai-artificial-intelligence-invisible-problem-wendy-hall-leading-expert>.

I, en tercer i darrer lloc, vull incorporar una mirada política. Una mirada política que es comprometi amb un món digital més democràtic, segur i obert per així treballar per al procés i la capacitació. Una mirada política que aposti per una ciència oberta, interdisciplinària i humanista per així —i en benefici de la majoria— incorporar tot el talent possible. I aquí cal fer menció específica del talent femení. Ho defineix molt millor que jo la nostra futura rectora en un text encara inèdit en què demana: "**Una ciència que es posa al servei dels reptes globals fent de la seva complexitat una virtut.** I una ciència que, en incloure la dona com a subjecte, objecte i verb científic, garanteix la globalitat de les seves aportacions".² Oi que sí?

«Una mirada política que es comprometi amb un món digital més democràtic, segur i obert per així treballar per al procés i la capacitació.»

I acabo. **Xarxa, futur, femení. Tres substantius que defineixen la trajectòria de la nostra honoris causa.** Com a referent en la promoció del talent femení en les STEM. Com a activista per a un web més democràtic, segur i obert, i com a impulsora d'un món digital especialment sensible a l'humanisme. *Xarxa, futur, femení.* Tres mots que projecten un horitzó de progrés. Tres característiques que substancien la UOC. Tres elements que ens permetran identificar les bones idees, les idees puntuals, les idees precises, les idees transformadores.

«Xarxa, futur, femení. Tres mots que projecten un horitzó de progrés. Tres característiques que substancien la UOC. Tres elements que ens permetran identificar les bones idees, les idees puntuals, les idees precises, les idees transformadores.»

Doctora Hall, moltes gràcies per acceptar formar part de la nostra comunitat universitària. Moltes gràcies per acompanyar-nos.

Josep A. Planell

---

² Àngels Fitó, "Qui sap si...", dins Marta Aymerich & Àngels Fitó (ed.), *El despertar de les vocacions*, Barcelona, Viena, (en premsa), pàg. 123 (del manuscrit).